



Araştırmacılar için Fikrî ve Sınai Mülkiyet Hakları Süreç Yönetimi ve Uygulama Esasları

Yasal Dayanak: Tarsus Üniversitesi Fikrî ve Sınai Mülkiyet Hakları Usul ve Esasları & 6769 Sayılı Kanun

1. Yönetici Özeti ve Kurumsal Vizyon

Tarsus Üniversitesi, bilginin teknolojik ve ekonomik bir değere dönüştürülmesini akademik misyonunun bir parçası olarak kabul eder. Proje Ofisi "Modül 4: Fikri Sınai Mülkiyet Hakları ve Ticarileşme" birimi, bu sürecin yürütücüsüdür. Bu belge, araştırmacıların buluşlarını koruma altına alırken izleyeceği yol haritasını içermektedir.

2. Hukuki Çerçeve ve Temel Tanımlar

Araştırmacıların hak kaybı yaşamaması için tanımların doğru anlaşılması önemlidir.

2.1. Buluş Türleri

Yönergeye göre buluşlar Tablo 1’de verilen iki ana kategoride değerlendirilir.

Tablo 1. Buluş türleri.

Buluş Türü	Tanım	Hak Sahibi Kim?
Hizmet Buluşu	Üniversite personelinin (araştırmacı, öğrenci vb.) görevleri sırasında veya üniversite kaynaklarını (laboratuvar, cihaz, ekipman vb.) kullanarak geliştirdiği buluşlardır.	Tarsus Üniversitesi
Serbest Buluş	Üniversite imkânları kullanılmadan, mesai saatleri dışında ve görev tanımı haricinde yapılan şahsi buluşlardır. Hizmet buluşu dışındaki buluşlardır.	İlgili Araştırmacı(lar)

Önemli Kural: Bildirimi yapılan bir buluş için **4 (dört) ay** içinde hak sahipliği kararı verilmezse buluş “Serbest Buluş” statüsüne geçer.

2.2. Kurumsal Roller

- FSMHK (Kurul):** Hak sahipliği ile ilgili karar alma sürecinde yönetim kuruluna öneri sunan kuruldur.
- Proje Ofisi (Modül 4):** Sürecin idari yürütücüsü ve danışma birimidir.

3. Buluş ile İlgili Tanımla

Her fikir patentlenmez. Başvuru öncesi üç kriterin gözden geçirilmesi önerilir.

- Yenilik:** Buluş, başvuru tarihinden önce herhangi bir şekilde (makale, bildiri, sunum vb.) açıklanmamış olmalıdır.
- Buluş Basamağı:** Tekniğin bilinen durumu aşılmalı, uzman bir kişi için aşikâr olmamalıdır.
- Uygulanabilirlik:** Somut bir çıktısı olmalıdır.

Buluş ve buluşa ilişkin koruma süresi değişkenlik gösterebilir. İlgili süreler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Buluş türleri ve koruma süreleri.

	Patent	Faydalı Model
Koruma Süresi	20 Yıl	10 Yıl
İnceleme	Detaylı İnceleme Raporu gerekir.	Sadece Araştırma Raporu yeterlidir.
Konu	Ürünler ve Usuller	Sadece Ürünler

4. Buluş Bildirim Süreci ve Tescil Süreci

Üniversitemizde uygulanan usul ve esaslara göre süreç takvimlere bağlanmıştır.

ADIM 1: Buluş Bildirimi

- Araştırmacı, **Buluş Bildirim Formu (BBF)** vasıtasıyla buluşuna ilişkin detayları Proje Ofisine bildirir.



- **Dikkat:** Birden fazla buluşçu varsa “Katkı Payı Oranları” formda mutlaka belirtilmeli ve imzalanmalıdır. Aksi durumda katkı payı eşit kabul edilir.
- **Teslim:** Form, ıslak imzalı olarak Proje Ofisi’ne iletilmek üzere araştırmacının bağlı olduğu bölüme/birime teslim edilir.

ADIM 2: Ön Değerlendirme

- Proje Ofisi formu şekil bakımından inceler. Eksiklik varsa en geç **1 (bir) ay** içinde bildirir.
- Bildirilen eksikliklerin **15 (on beş) gün** içinde tamamlanması gereklidir.
- Nihai BBF doğrultusunda söz konusu buluş detaylı bir inceleme için Proje Ofisi tarafından değerlendirmeye alınır. Bu inceleme sırasında gerekli görülmesi halinde gizlilik esasına uygun olarak patent vekili/danışmanı gibi arıcılardan yardım alınabilir.
- İncelemenin ardından FSMHK buluş ile ilgili önerisini Yönetim Kurulu’na sunar.

ADIM 3: Hak Sahipliği Kararı

- FSMHK’nın buluş ile ilgili önerisinin iletilmesinden sonra Yönetim Kurulu buluş ile ilgili kararını verir.
- Yönetim Kurulu “Hizmet Buluşu” kararı verirse Üniversite TÜRKPATENT’teki başvuru sürecini başlatır ve sürdürür.
- “Serbest Buluş” kararı verilirse araştırmacı buluş ile ilgili alacağı kararlarda özgürdür.

ADIM 4: Başvuru

- Hak sahipliği kararı alındıktan sonra en geç **6 (altı) ay** içerisinde başvuru yapılır.
- Proje Ofisi Üniversite adına TÜRKPATENT resmi başvuru sürecini yürütür.

ADIM 5: Tescil ve Gelir Paylaşımı

- Hizmet buluşlarında; vekil ücreti, başvuru harçları, araştırma/inceleme giderleri ve yıllık aidatlar Üniversite tarafından karşılanır.
- Gelir paylaşımında Tablo 3’teki oranlar uygulanır.

Tablo 3. Buluş ticarileştiğinde (lisanslama, satış vb.) elde edilen net gelir paylaşımı.

	Oran	Açıklama
Buluş Sahibi	%50	Araştırmacının şahsi hesabına ödenir.
Tarsus Üniversitesi	%50	Kurum payı olarak tahsil edilir.

- Net gelir elde edilen brüt gelirden başvuru, tescil, danışmanlık vb. masrafların çıkarılmasıyla elde edilen gelirdir.

5. Ticarileşme

Buluş tescil edildikten sonra ticarileşmeye yönelik adımlar yine atılır. Bu kapsamda;

- **Lisanslama:** Mülkiyet üniversitede kalır, kullanım hakkı kiralanır.
- **Devir:** Mülkiyet tamamen satılır.
- Araştırmacı Teknopark vb. yapılarda kendi şirketini kurarak buluşu ticarileştirebilir.

Önemli Hatırlatma:

Bu belge Tarsus Üniversitesi Fikrî ve Sınai Mülkiyet Hakları Usul ve Esasları doğrultusunda araştırmacıların süreç yönetimi hakkında bilgilendirilmeleri için hazırlanmış olan bir rehber niteliğindedir. İlgili sürecin resmi belgesi ilgili usul ve esaslardır. Anlaşılmayan hususlarda Proje Ofisi’nden bilgi alınması gerekmektedir.



TARSUS
ÜNİVERSİTESİ

İletişim ve Destek

Birim: Tarsus Üniversitesi Proje Ofisi

Adres: Takbaşı Mah. Kartaltepe Sok. 33400 Tarsus / MERSİN

Tel: +90 (324) 600 0033

Web: proje.tarsus.edu.tr